

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/48/2020
Identifikačné číslo spisu:	4116010171
Dátum vydania rozhodnutia:	08.09.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Paluda
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:4116010171.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Martina Piovarsyho v trestnej veci obvineného Ing. P. P. pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 8. septembra 2020 v Bratislave, o dovolaní obvineného Ing. P. P. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 25. októbra 2016, sp. zn. 1To/53/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Ing. P. P. sa odmieta.

Odôvodnenie

I.

Konanie predchádzajúce dovolaniu

Rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „okresný súd“) zo 7. júna 2016, sp. zn. 1Tk/1/2016, bol obvinený Ing. P. P. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

dňa 27. augusta 2015 po 20.00 hodine v Q., okres M., na K. E., v kuchyni rodinného domu číslo XX, po predchádzajúcom fyzickom útoku poškodeného L. P. na obžalovaného Ing. P. P., ktorý sa odohral mimo tohto rodinného domu a počas vzájomnej slovnej nezhody, obžalovaný opakovane kuchynským nožom o dĺžke čepele 200 mm väčšou intenzitou šesťkrát bodol do oblasti brucha a hrudníka poškodeného L. P., ktorému tak spôsobil viacnásobné bodné poranenie hrudníka a brucha, s porušením celistvosti vetvy pečenej tepny s rozsiahlym zakrvácaním do brušnej dutiny, v dôsledku ktorého došlo k rozvoju krvácavého šoku a napriek včasnej a odbornej lekárskej pomoci L. P. zomrel dňa 27. augusta 2015 o 21.50 hodine vo Fakultnej nemocnici v Nitre.

Za to mu prvostupňový súd podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona, s prihliadnutím na poľahčujúcu okolnosť § 36 písm. j) Trestného zákona, nezistiac pritŕžujúcu okolnosť podľa § 37 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody v trvaní 15 rokov.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona prvostupňový súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona súd obvinenému uložil ochranný dohľad v trvaní 2 roky, počas ktorého bude povinný plniť povinnosti uvedené v § 77 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Trestného zákona.

Krajský súd v Nitre rozhodujúc o odvolaní obvineného Ing. P. P. proti uvedenému rozsudku prvostupňového súdu rozsudkom z 25. októbra 2016, sp. zn. 1To/53/2016, podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d), ods. 3 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému Ing. P. P. uložil podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona, postupom podľa § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, pri zistení poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. j), písm. k) Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 15 rokov.

Podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

II.

Dovolanie
a vyjadrenie k nemu

Proti citovanému rozsudku Krajského súdu v Nitre, ako aj rozsudku Okresného súdu Nitra podal obvinený Ing. P. P. dovolanie najskôr vlastným písomným podaním z 8. februára 2020, podaným na poštovú prepravu 10. februára 2020, následne aj prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Tomáša Jamricha písomným podaním z 19. mája 2020, z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku.

Vo vlastnom písomne podanom dovolaní obvinený uviedol, že 27. augusta 2015 pred 18.00 hod. naňho cestou z baru L. do vinotéky zaútočil poškodený L. P. (ďalej len „poškodený“), a to silným úderom zozadu do hlavy, následkom čoho bol obvinený vymrštený do betónového plotu, prudko narazil hlavou, roztrhal si obočie a spadol na zem. Útok poškodeného následne pokračoval údermi do oblasti tváre a po skrčení sa obvineného údermi a kopaním do rôznych častí tela. Aj keď podľa obvineného je zrejmé, že uvedené konanie poškodeného napĺňa skutkovú podstatu trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 156 Trestného zákona, orgány činné v trestnom konaní neurobili nič vo vzťahu k vyšetrovaniu priebehu tohto trestného činu. Po určitom čase sa poškodený rozhodol opätovne vyhľadať obvineného v jeho obydli, pričom cestou bezdôvodne útočil na ďalšie osoby, ktoré mohli dosvedčiť agresívne správanie poškodeného, avšak návrh na ich predvolanie bol zamietnutý. Do domu obvineného sa poškodený dostavil spoločne s D. F..

Následne, 27. augusta 2015 po 20.00 hod., poškodený v dome obvineného zúrivo vyskočil z postele v spálni proti obvinenému, ktorý prišiel pre kabelku svojej priateľky S. A., čím začal ďalší protiprávny útok s cieľom ublížiť obvinenému. Proti takémuto útoku je podľa obvineného prípustná nutná obrana, ktorá vylučuje protiprávnosť činu. Z tohto dôvodu bol obvinený v postavení brániaceho sa a konal v nutnej obrane počas celého priebehu skutku.

Obvinený taktiež poukázal na to, že v reakcii na útok poškodeného sa prudko otočil, následkom čoho mu odleteli okuliare, čo je zrejmé z fotografie č. 8 fotodokumentácie z miesta činu, avšak konajúce súdy sa s týmto dôkazom relevantne nevysporiadali. V snahe uniknúť agresii poškodeného a dostať sa z domu začal obvinený utekať cez kúpeľňu, po vbehnutí do kuchyne sa ocitol v slepej uličke, pretože nemohol prebehnúť cez D. F. sediaceho na stoličke medzi stolom a kuchynskou linkou, chrbtom k obvinenému. Po obrate a pokuse vybehnúť z tejto slepej uličky sa obvinený zrazil s poškodeným, ktorý bol ozbrojený nožom, ktorý pravdepodobne vzal z kuchynskej linky. Podľa obvineného by rekonštrukcia na mieste činu s odborníkom z oblasti forenzej biomechaniky jednoznačne vyvrátila tvrdenie súdov, že útočníkom bol on, pretože nemal možnosť prístupu ku stojanu s nožmi. Napriek tomu, že ide o kľúčový dôkaz,

orgány činné v trestnom konaní odmietli túto rekonštrukciu vykonať, čím zmarili akúkoľvek snahu obvineného o vysvetlenie postavenia účastníkov. Navyše, vždy keď obvinený v tomto smere položil znalcom otázku alebo chcel niečo vysvetliť, bol prerušený, dokonca pri výsluchu znalca MUDr. Ivana Závodného mu okresný súd zakázal pýtať sa.

Obvinený taktiež poukázal na to, že počas skutku poškodený držal nôž vo vertikálnej polohe, pričom medzi ním a obvineným bol zovretý plochou stranou, čo dokazujú poškodenia na tričku obvineného, ktoré orgány činné v trestnom konaní expertízne neskúmali napriek tomu, že ho dobrovoľne vydal a nariadili tento dôkaz zničiť. Prvostupňový súd pritom v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že na tomto tričku sa nenašlo žiadne poškodenie spôsobené ostrým predmetom, iba zadržnutia spôsobené mechanicky, čo je podľa obvineného v rozpore so základnými zásadami logického myslenia.

Obvinený ďalej uviedol, že v pude sebazáchovy chytil ľavou rukou pravú ruku poškodeného, v ktorej tento držal nôž (čo preukazujú poškodenia tričiek, ako aj podliatina na pravom zápästí poškodeného) a pravou rukou vytiahol nôž zo stojanu na nože. Podľa obvineného pitevná správa preukazuje, že nôž držal v pravej ruke a jeho postavenie voči poškodenému prešlo z postavenia zoči-voči do postavenia šikmo k sebe. Zároveň poukázal na to, že rana č. 4 sa prakticky nedá urobiť, pretože obvinený by musel kľáčať alebo byť minimálne v podrepe, čo je vzhľadom na situáciu nelogické, naopak, rana svojím priebehom zodpovedá natlačeniu na nôž v ruke poškodeného. Taktiež poukázal na to, že hoci na mieste činu boli zaistené 2 krvavé nože, orgány činné v trestnom konaní a súdy žiadny z týchto dôkazov nevykonali a dokazovanie v tomto smere ignorovali.

Obvinený taktiež v podanom dovolaní uviedol, že poškodeného niekoľkokrát bodol v pude sebazáchovy, v priamom ohrození života, v silnom rozrušení spôsobenom opätovným útokom na jeho osobu zo strany poškodeného, ktorý bol pravdepodobne pod vplyvom tvrdých drog v spojení s alkoholom. Navyše, poškodený ho pritom ľavou rukou udieral do tváre (na základe čoho začal obvinený krváčať z nosa, čo potvrdzujú stopy jeho krvi na mieste činu) a snažil sa vytrhnúť si pravú ruku s nožom k ďalšiemu útoku na obvineného, ktorý mu mohol spôsobiť smrť. Znalecký posudok Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru v Košiciach pritom podľa obvineného potvrdzuje, že na mieste činu sa nachádzali jeho krvné stopy. Obvinený taktiež poukázal na to, že zakrvácanie jeho tváre videlo minimálne 20 ľudí, pretože bol zadržaný pred domom, pri čakaní na sanitku, pričom z pohostinstva vo vedľajšom dome sa prišlo pozrieť množstvo ľudí. Keď sa obhajkyňa obvineného pýtala znalca na úder do tváre obvineného, predsedníčka senátu prvostupňového súdu mala najskôr zareagovať slovami, že to bolo predtým, a po upozornení, že na mieste činu sa nachádzajú krvné stopy obvineného, obhajkyňa zakázala ďalej sa vo veci pýtať.

Údery do oblasti tváre a hlavy obvineného, v spojení s extrémnym citovým rozrušením, podľa jeho názoru s vysokou pravdepodobnosťou spôsobili dočasnú stratu pamäti. Bezprostredne po čine si obvinený na najpodstatnejšiu časť útoku poškodeného nespomínal, pričom pamäťové stopy sa mu vybavili po obdržaní znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru v Košiciach 14. decembra 2015. Obvinený o tom ihneď informoval svoju obhajkyňu a 18. decembra 2015 sa dohodli, že s poukazom na blížiac sa vianočné sviatky bude v predmetnej veci konať až po Novom roku. Orgány činné v trestnom konaní podľa obvineného v tomto smere nevykonali žiadne dokazovanie, hoci im jeho amnézia musela byť zrejماً od začiatku vyšetrovania. Obvinený taktiež dal do pozornosti, že krajský súd mu nedovolil nazrieť do denníka kvôli presnému dátumu a informáciu proti nemu zásadne pozmenil.

Obvinený taktiež zdôraznil, že skutok sa stal vo veľmi krátkom čase, ráťanom v sekundách, pričom v takejto vypätej situácii považoval za agresora aj D. F., ktorý zareagoval v závere skutku a po odobratí noža obvinenému nôž odhodil za seba, čo podľa obvineného opätovne potvrdzuje postavenie poškodeného ako útočníka a jeho ako obrancu. Hoci je podľa obvineného zrejmé, že konanie poškodeného napĺňalo skutkovú podstatu obzvlášť závažného zločinu vraždy v štádiu pokusu podľa § 145 Trestného zákona, orgány činné v trestnom konaní nevykonali žiadne dokazovanie vo vzťahu k zániku trestnosti činu obvineného, pričom takéto konanie vytvorilo pre obvineného podľa jeho slov

prezumpciu viny, pretože spáchanie skutku nikdy nepopieral, ale zásadne popieral protiprávnosť činu. Vo vzťahu k primeranosti obrany obvinený považuje za absurdné, aby osoba, ktorá vo vlastnom obydli vykonávala zákonné aktivity a je pritom náhle napadnutá nepozvanými osobami, ktoré ju už predtým napádali, priamo v ohrození života, vyhodnocovala konanie útočníkov a ich úmysel a zvažovala, či taká alebo onaká obrana je ešte na mieste alebo nie.

V dovolaní podanom prostredníctvom obhajcu obvinený uviedol, že skutkové okolnosti uvedené v popisu skutku premietnutého do jeho právneho posúdenia obsiahnutého vo výroku napadnutého rozhodnutia sú v rozpore s posúdením inej okolnosti, a to ustanovenia o nutnej obrane. Rovnako tak odvolací súd svojím rozhodnutím taktiež zásadným spôsobom porušil práva obvineného v tom, že bagatelizoval jeho odvolacie dôvody týkajúce sa rekonštrukcie a existencie druhého noža na mieste činu s odôvodnením, že vykonanie týchto dôkazov by nemohlo zvrátiť závery, ku ktorým dospel prvostupňový súd, resp. nemohla by sa nimi potvrdiť ani vyvrátiť obhajobná verzia obvineného. Takáto argumentácia odvolacieho súdu je však podľa obvineného v rozpore so základnými zásadami trestného konania a so zásadou in dubio pro reo. Obvinený počas prípravného konania i súdneho konania poukazoval na skutkové okolnosti a dôkazy, ktoré potvrdzovali rozumné a dôvodné pochybnosti, na základe ktorých ho nebolo možné spoľahlivo uznať za vinného, pričom poukázal na to, že nežiada, aby dovolací súd skúmal a spochybňoval skutkové zistenia, ale aby preukázal, že konajúce súdy porušili základnú zásadu in dubio pro reo uvedenú v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, ako aj zásadným spôsobom porušili jeho právo na obhajobu.

Z odôvodnení rozhodnutí konajúcich súdov podľa obvineného vyplýva, že súdy vôbec nezaujímal, aký mal byť priebeh bezprostredne pred bodnutím poškodeného, prečo sa v miestnosti, kde sa skutok odohral, našli dva kuchynské nože od krvi alebo či je verzia opisu priebehu skutku obvineným, prípadne svedkom, možná. Taktiež nebola vykonaná rekonštrukcia na mieste činu, ktorá by dokázala potvrdiť alebo vyvrátiť, kde sa nachádzali svedkovia, poškodený, obvinený a či je možná verzia uchopenia a odhodenia oboch nožov s prihliadnutím na ich umiestnenie.

Rovnako tak obvinený poukázal na to, že pri skúmaní skutku je nevyhnutné hodnotiť aj správanie poškodeného, a to nielen bezprostredne pred skutkom, ale aj niekoľko hodín pred ním, pretože to spolu s ostatnými skutočnosťami vytvára príčinnú súvislosť, ktorá sa odohrala a odráža sa v zadokumentovaných vecných dôkazoch a fotografiách. Podľa obvineného pritom bolo preukázané, že poškodený pred inkriminovanou udalosťou prejavoval voči nemu bezdôvodnú agresivitu (napadol a zbil ho za pizzeriou L. klub), pričom agresivitu prejavoval aj voči tretím osobám (agresivita voči staršej pani cestou do obydli, kde sa udalosť odohrala). Rovnako tak aj svedok F., ktorý poškodeného dlhodobo poznal, vo svojich výpovediach jednoznačne uviedol, že ide o agresívneho bitkára, ktorý svoju silu a výbušnosť neraz dokazoval zápasením a bitkou. Z tohto dôvodu nemožno podľa obvineného súhlasiť s názorom súdu, že agresivitu poškodeného nebral do úvahy. Svedok F. vo svojej výpovedi taktiež uviedol, že poškodený brával drogy. Z výpovede svedkyne A. navyše vyplynulo, že poškodený bol v daný deň po vplyvom drog. Vzhľadom k jeho bezdôvodne agresívnemu konaniu, potvrdenému viacerými svedkami, je podľa obvineného nepochopiteľné, prečo poškodenému nebolo pri pitve robené toxikologické vyšetrenie na zistenie prítomnosti drog v tele.

Obvinený taktiež poukázal na to, že konajúce súdy nezaujali žiadne stanovisko k druhému krvavému kuchynskému nožu, nachádzajúcemu sa na mieste činu, a to aj napriek tomu, že v priebehu konania pred súdom obvinený uvádzal, že poškodený na neho útočil nožom.

Vzhľadom na uvedené dôkazy sú skutkové okolnosti uvedené v popise skutku premietnutého do jeho právneho posúdenia podľa obvineného v rozpore s posúdením ustanovenia o nutnej obrane. Rovnako tak obvinený uviedol, že nevykonaním rekonštrukcie, ktorou mohol byť ustálený priebeh skutku, súd závažným spôsobom pochybil, pričom názor súdu, že rekonštrukciou by sa nič nezistilo, považuje obvinený za svojvoľné tvrdenie s cieľom bagatelizovať pochybenie ohľadom nevykonania navrhovaného dôkazu.

Rovnako tak obvinený poukázal na to, že časť skutkovej vety ohľadom včasnej a odbornej lekárskej pomoci nebola vôbec skúmaná, pričom keďže príčinou smrti bol hemoragický šok a nie bezprostredne bodnutie, bolo podľa obvineného nevyhnutné sa touto skutočnosťou zaoberať. Navyše, zo znaleckého posudku č. 36/2015, ako aj z výsluchu znalca MUDr. S. zo 16. apríla 2016 vyplynulo, že smrti poškodeného sa dalo zabrániť, ak by mu bola poskytnutá včasná lekárska pomoc. Z vykonaných dôkazov pritom vyplýva, že poškodený bol privezený do Fakultnej nemocnice Nitra až viac ako hodinu od príchodu lekárskej pomoci k poškodenému, pričom obec Q. je od fakultnej nemocnice vzdialená cca. 12 km, z čoho podľa obvineného vyplýva vysoká pravdepodobnosť, že včasná lekárska pomoc poškodenému nebola poskytnutá.

Na základe uvedeného obvinený navrhol, aby dovolací súd rozsudok Okresného súdu Nitra zo 7. júna 2016, sp. zn. 1Tk/1/2016, a rozsudok Krajského súdu v Nitre z 25. októbra 2016, sp. zn. 1To/53/2016, zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Nitra, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa podaním z 2. júna 2020 vyjadril krajský prokurátor Krajskej prokuratúry Nitra (ďalej len „prokurátor“), ktorý vo svojom vyjadrení uviedol, že právo na obhajobu obvineného nebolo porušené, pričom vo všetkých jeho návrhoch a podaniach rozhodol prvostupňový súd, resp. odvolací súd, ktoré mu vo svojich rozhodnutiach jasne a zreteľne objasnili svoj postup, a to aj v prípade, že jeho návrhom nevyhovel. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku prokurátor uviedol, že rozhodnutie súdu bolo vydané na základe dôkazov vykonaných zákonným spôsobom. Napokon, vo vzťahu k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku prokurátor uviedol, že právne posúdenie zisteného skutku bolo správne, pričom má za to, že vykonaným dokazovaním neboli zistené skutočnosti odôvodňujúce posúdenie konania obvineného ako konanie v nutnej obrane.

Na základe uvedených dôvodov prokurátor navrhol, aby dovolací súd dovolanie obvineného Ing. P. P. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

K dovolaniu obvineného sa podaním z 9. júna 2020 vyjadrila aj poškodená L. P. (matka poškodeného L. P.), ktorá uviedla, že obvineného nepozná, jej syn ho nikdy nespomínal, nevie, aký mali dôvod k bitke a jej synovec F. jej doteraz nebol schopný niečo k tomu povedať. K pochybeniam súdu sa vyjadriť nevie, ale v dovolaní je podľa nej veľa dohadov a domnienok, ktoré sa nedajú overiť ani vyvrátiť. Poškodená taktiež uviedla, že jej syn nebol nijako nadpriemerne fyzicky stavaný a svedkyňa A. bola taktiež opitá, a preto podľa nej zdanie, že poškodený bol pod vplyvom alkoholu a drog, nemôže byť hodnoverné.

Spis spolu s podaným dovolaním bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený 28. júla 2020.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Súčasne však dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Úvodom je potrebné uviesť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávných chýb taxatívne

uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (s výnimkou dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku) neslúži na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Naplnenie tohto dovolacieho dôvodu obvinený odôvodňoval nevykonaním ním navrhovaných dôkazov, predovšetkým rekonštrukcie na mieste činu a znalecké skúmanie poškodení na tričku obvineného.

K tomu je potrebné poukázať na uznesenie najvyššieho súdu zo 14. januára 2014, sp. zn. 2 Tdo 1/2014, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 116, roč. 2014, v zmysle ktorého:

„Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vyžaduje, aby bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu. Nie je ním len všeobecné právo obvineného zvoliť si obhajcu a radiť sa s ním počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní a súdom (§ 34 Trestného poriadku), ale aj právo na navrhovanie dôkazov priamo obvineným alebo prostredníctvom obhajcu (§ 34 ods. 1, § 44 ods. 2 Trestného poriadku). Ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva aj v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku), alebo rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 274 ods. 1 Trestného poriadku). Späťvzatie návrhu na doplnenie dokazovania je možné písomným podaním alebo zápisnične na hlavnom pojednávaní. Možno tak učiniť individuálne vo vzťahu k jednotlivému pôvodne navrhovanému dôkazu, alebo všeobecne k doplneniu dokazovania ako celku. Z časového hľadiska je hraničnou fázou vyhlásenie predsedu senátu podľa § 274 ods. 1 Trestného poriadku, že dokazovanie je skončené. Vyhlásenie procesnej strany o tom, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania v záverečnej fáze súdneho konania je konečným prejavom strany o disponovaní s právom na navrhovanie doplnenia dokazovania a v prípade predtým uplatnených návrhov na doplnenie dokazovania jednoznačným prejavom, že na pôvodných návrhoch na doplnenie dokazovania procesná strana netrvá a teda, že ich berie späť. Rešpektovanie takto prejavenej vôle strany súdom, nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.“

Zároveň je potrebné dať do pozornosti aj uznesenie najvyššieho súdu z 15. decembra 2009, sp. zn. 2 Tdo 45/2009, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 7, roč. 2011, v zmysle ktorého „za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.“

Vychádzajúc z citovanej časti rozhodnutia uverejneného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 116, roč. 2014 je zrejmé, že pokiaľ obvinený Ing. P. P. a jeho obhajca na hlavnom pojednávaní 2. júna 2016 vyhlásili, že nemajú návrhy na doplnenie dokazovania, mal prvostupňový súd za to, že na svojich návrhoch na doplnenie dokazovania, ktoré súdom v priebehu hlavného pojednávania vykonané neboli, netrvajú a tieto vzali späť.

V rámci podaného odvolania obvinený namietal nevykonanie rekonštrukcie, nevykonanie návrhu na

doplnenie dokazovania pribatím znalca na účely skúmania mechanizmu a vzniku zranení, nevykonanie mechanoskopie jeho trička, ako aj nevykonanie očného vyšetrenia. Na verejnom zasadnutí krajského súdu dňa 25. októbra 2016 obvinený po porade so svojou obhajkyňou uviedol, že netrvá na tom, sa dokazovanie uskutočnilo na verejnom zasadnutí, avšak upozornil na to, že prvostupňový súd nevykonával dokazovanie na jednoznačné preukázanie veci. K týmto jeho odvolacím námietkam odvolací súd v napadnutom rozsudku na str. 14-15 uviedol: „Nedôvodné sú námietky obžalovaného aj proti spôsobu a rozsahu zistenia skutkového stavu veci. Rekonštrukcia by nijakým spôsobom nemohla zvrátiť závery, ku ktorým inak správne dospel súd I. stupňa v zmysle doplnenia argumentácie odvolacím súdom už vyššie uvedeným spôsobom. Navyše situáciu, ktorá mala nastať pred príchodom obžalovaného a poškodeného do kuchyne, by rekonštrukcia nemohla objasniť vôbec, keďže túto popisuje výlučne obžalovaný (nikto iný pri nej nemal byť prítomný). Samotné usporiadanie miestnosti, či bol kuchynský stôl oproti fotodokumentácii vyhotovenej v rámci ohliadky miesta činu posunutý alebo nie, nie je s ohľadom na vyššie uvedenú argumentáciu ani podstatné, i keď logicky s ohľadom na snahu prítomných (obžalovaný, F., A., Ž.) poskytnúť prvú pomoc poškodenému a následný príchod zdravotníckeho personálu takýto posun nábytku možný je.

Skutočnosť, že svedok F. v čase príchodu obžalovaného a poškodeného sedel v kuchyni za stolom je nesporná (z výpovede obžalovaného aj tohto svedka). Sám svedok F. sa nejasne a rozporne vyjadroval k otázke kto prišiel do kuchyne skôr (či obžalovaný alebo poškodený) a z jeho výpovede ani nie je možné ustáliť kto koho naháňal. Vzájomné postavenie obžalovaného a poškodeného aj z pohľadu mechanizmu vzniku zranení poškodeného bolo preukázané znaleckým súdnolekárskeym posudkom ohľadne tela poškodeného. Fakt, že obžalovaný bol opretý o kuchynskú linku a poškodený tvárou k nemu v rozhodnom momente (v čase bodania) potvrdil v súlade s výpoveďou obžalovaného svedok F. (čo je nepochybné). Na základe uvedeného, s dôrazom aj na mieru ovplyvnenia alkoholom obžalovaného (toxikologicky najmenej 2,01 promile alkoholu v krvi v čase skutku - č. l. 136), svedka F. a svedkyne A. (dychové skúšky - č. l. 242 a 245) by rekonštrukcia aktuálne nemohla prispieť k bližšiemu objasneniu skutkových okolností nad rámec už zistených, eventuálne okolností podstatných pre posúdenie trestnoprávnej zodpovednosti obžalovaného (poukazujúc pritom na už vyššie uvedenú argumentáciu ohľadne posudzovania možnosti jeho konania v nutnej obrane, k čomu tento návrh smeroval). Ani vykonanie mechanoskopického skúmania trička obžalovaného z pohľadu charakteru jeho poškodenia, zistiteľného len z fotodokumentácie o prehliadke tela obžalovaného (č. l. 194 - 2016) odvolací súd nepovažuje z pohľadu § 2 odsek 10 Trestného poriadku za potrebné a v tomto smere sa stotožňuje so záverom súdu I. stupňa o tom, že k takémuto poškodeniu vo všeobecnosti mohlo dôjsť rôznym spôsobom, navyše dopĺňajúc, že aj v rôznom čase. Bez informácie o stave trička pred inkriminovaným útokom (ktorá je aktuálne objektívne nezistiteľná) potom aj prípadný záver o tom, že takéto poškodenie odevu mohlo byť spôsobené nožom by nemohol mať dôkaznú relevanciu, keďže by z neho nebolo možné nijako vyvodit' záver, že šlo o poškodenie spôsobené práve nožom, ktorý práve v čase skutku držal v ruke poškodený a tým potvrdiť alebo vyvrátiť obhajobnú verziu obžalovaného.

Rovnako tak obžalovaným zdôrazňované zranenie poškodeného - kožná odrenina na pravom zápästí (č. l. 116, fotodokumentácia súdnolekárskeho posudku) logicky mohla poškodenému vzniknúť aj pri vzájomnom inkriminovanom konflikte spôsobom ako to popisuje obžalovaný, nedokazuje však, že obžalovaný držal ruku poškodeného preto, že v nej držal poškodený nôž, resp. nemá nijakú dôkaznú silu k preukázaniu držania noža v tejto ruke poškodeným v zmysle logiky „prečo by mu držal ruku, ak by v nej nôž nedržal.“

Obdobnú povahu má aj ďalšia odvolacia argumentácia obžalovaného, domáhajúceho sa vyšetrenia jeho zranení aj vyšetrenia mozgu očného vyšetrenia. Sám obžalovaný vo svojej prvotnej výpovedi uviedol len to, že poškodený ho zasiahol do ramena (nepopisuje útok do nosa, tento popisuje v súvislosti s predchádzajúcim konfliktom pred pizzeriou), neuvádza ani stratu okuliarov, neuvádza ani nôž v ruke poškodeného (ako už boli vyššie zdôraznené). V tomto smere odvolací súd hodnotí jeho neskoršie výpovede, vo svojej podstate rozširujúce okolnosti skutku a ďalšie detaily skôr neuvádzané za prispôbovanie svojej obrany ostatným dôkazom (najmä zisteniam zo znaleckých posudkov KEÚ), pričom odvolacie námietky v tomto smere predstavujú vlastný spôsob hodnotenia dôkazov zo strany

obžalovaného v zmysle prezentácie priebehu žalovaného skutku ako možného (v hypotetickej rovine), avšak nie preukázaného.

V ďalšej rovine odvolací súd nehodnotí ako trestnoprávne relevantnú tú časť argumentácie obžalovaného, v ktorej akcentuje osobu poškodeného ako agresora (na základe jeho skoršieho správania sa opisovaného najmä svedkom F.), na základe ktorej sa dovoľáva viktimologických aspektov, vykresľujúc pritom seba (t.j. obžalovaného) ako skutočnú obeť posudzovaného činu. Táto nezohľadňuje, resp. nepriliehavo bagatelizuje fakt, že predmetom posudzovaného trestného konania je čin spočívajúci v jeho aktívnom konaní, ktorým úmyselne usmrtil práve poškodeného L. P..

V súhrne tak odvolací súd konštatuje, že v konaní zabezpečené a vykonané dôkazy potvrdzujú vecnú správnosť rozsudku súdu I. stupňa vo vzťahu k výroku o vine obžalovaného, a to vo vzťahu k skutkovému vymedzeniu, ako aj právnomu posúdeniu súdeného trestného činu.“

Z uvedeného je zrejmé, že s návrhmi obvineného uvedenými v odôvodnení odvolania sa odvolací súd dostatočným spôsobom vysporiadal, pričom ich samotné nevykonanie, resp. nenariadenie ich vykonania prvostupňovému súdu, s dostatočným odôvodnením toho, prečo ich odvolací súd považoval za nadbytočné, nemôže v zmysle vyššie citovanej časti rozhodnutia uverejneného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 7, roč. 2011, zakladať naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Rovnako tak tento dovolací dôvod nemôže zakladať ani námietka obvineného, že konajúce súdy porušili základnú zásadu in dubio pro reo uvedenú v § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Táto zásada sa totiž obsahovo vzťahuje na preskúmavanie zisteného skutkového stavu, keďže in dubio pro reo (v preklade „v pochybnostiach prospech obvineného“) znamená, že pokiaľ existujú o otázke viny obvineného rozumné pochybnosti, ktoré nie je možné odstrániť inými dôkazmi, je nutné rozhodnúť v jeho prospech (oslobodiť ho spod obžaloby). Správnosť a úplnosť skutkového stavu však dovolací súd v rámci dovolania podaného obvineným nemôže s poukazom na § 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku skúmať ani meniť.

Napokon, k dovolacej námietke obvineného o tom, že krajský súd mu neumožnil nazrieť do denníka kvôli presnému dátumu, kedy sa mu vybavili pamäťové stopy a informáciu proti nemu zásadne pozmenil, je potrebné poukázať na to, že v zápisnici o verejnom zasadnutí krajského súdu (ktorej obsah a protokoláciu obvinený nenamietal ani v priebehu verejného zasadnutia, ani následne po jeho skončení) žiadna takáto skutočnosť uvedená nie je, naopak, na str. 3 a 4 tejto zápisnice je uvedené: „Na otázku sudcu JUDr. Kaňu, či si skutočne držanie noža u poškodeného nepamätal a následne vo výpovediach si to iba myslel, že to tak mohlo nastať, na základe iných dôkazov a štúdia literatúry, obžalovaný odpovedá: Ja som si asi po dvoch mesiacoch vo väzbe si zrazu spomenul, že to takto mohlo byť, a že som držal ruku poškodeného, v ktorej on mal nôž. Na otázku sudcu Dr. Kaňu, prečo ak si spomenul o tejto skutočnosti po dvoch mesiacoch, neinicioval u vyšetrovateľa alebo prokurátora doplnenie vlastného výsluchu a čakal až k nemu pristúpi vyšetrovateľ v januári 2016, obžalovaný uvádza: Ja som čakal na pitevnú správu a na ďalšie skutočnosti, ktoré by potvrdili môj postoj k veci. Ja som nevedel usúdiť, či mi to spomenutie na okolnosti iba došlo alebo sa to tak v skutočnosti stalo.“

Z uvedeného je zrejmé, že ani táto námietka obvineného nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu je potrebné uviesť, že hoci obvinený ho v podanom dovolaní uviedol, do jeho rámca nespadá žiadna z ním uvádzaných dovolacích námietok. Z tohto dôvodu najvyššiemu súdu neostávalo iné, než konštatovať, že tento dovolací dôvod v predmetnej veci nebol naplnený.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je daný v prípadoch, keď rozhodnutie súdov spočíva na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Touto formuláciou zákon vyjadruje, že dovolanie je určené na nápravu právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva. Poukazovanie na nesprávne skutkové zistenia, na ktorých je rozhodnutie založené, alebo nesúhlas s hodnotením dôkazov súdmi tento dovolací dôvod nenapĺňa (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 24. júla 2007, sp. zn. 2 Tdo 21/2007, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 57, roč. 2007 - II.).

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku slúži výlučne na nápravu hmotnoprávnych chýb. Dikciou za bodkočiarkou vylučuje námietky skutkové, to znamená nie je prípustné právne účinne namietat, že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 18. decembra 2012, sp. zn. 2 Tdo 73/2012, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 47, roč. 2014).

Dovolací súd hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Z tohto pohľadu hodnotí aj skutočnosť, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v tzv. skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu (rozsudok najvyššieho súdu z 22. januára 2008, sp. zn. 2 Tdo 46/2007, uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 47, roč. 2008).

Skutok, ktorým sa obvinený uznáva za vinného musí byť v tzv. skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal všetkým znakom skutkovej podstaty trestného činu, z ktorého sa uznáva obvinený za vinného (porovnaj rozsudok najvyššieho súdu z 22. januára 2008, sp. zn. 2 Tdo 46/2007, uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 12, roč. 2009).

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený namietal predovšetkým nepoužitie ustanovenia o nutnej obrane v predmetnej veci, podrobne pritom rozoberajúc, ktoré skutočnosti svedčia o spáchaní skutku v nutnej obrane. Vo vzťahu k tejto dovolacej námietke najvyšší súd dáva do pozornosti, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Opačný prípad, t. j. nepoužitie niektorého hmotnoprávneho ustanovenia, nemôže tento dovolací dôvod naplniť. Znamená to, že obvineným namietané nepoužitie ustanovenia § 25 Trestného zákona o nutnej obrane predmetný dovolací dôvod nenapĺňa.

Skúmanie toho, či obvinený skutok spáchal v nutnej obrane, by bolo skúmaním skutkového stavu, ktorý však dovolací súd, tak ako to už bolo i vyššie uvedené, nemôže v zmysle § 371 ods. 1 písm. i), časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku skúmať ani meniť. Skutkový prieskum by bol v dovolacom konaní možný len v prípade dovolania podaného ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Rovnako tak i ďalšie obvineným uvádzané doplňujúce verzie skutkového deja (či už vo vzťahu k samotnému priebehu skutku, útoku poškodeného, súboja obvineného a poškodeného, príčiny smrti poškodeného, ako aj ďalších skutočností) sa už týkajú správnosti a úplnosti zisteného skutku,

vyjadreného v skutkovej vete prvostupňového rozsudku, ktorého prieskum by bol možný opäť len na základe dovolania podaného ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 3 Trestného poriadku, nie na základe dovolania podaného samotným obvineným, pretože tomu bráni ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, časť vety za bodkočiarkou.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v predmetnej veci nie sú splnené dôvody dovolania predpokladané ustanoveniami § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku a z tohto dôvodu dovolanie obvineného Ing. P. P. na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.